

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญปัญหา

ออร์พันธุ์ประสิทธิ์ธีรรัตน์ได้กล่าวถึงสภาพแวดล้อมทางการเรียน(Learning Environment)ว่าหมายถึงสภาวะใดๆที่มีผลต่อการเรียนรู้ของมนุษย์ทั้งทางตรงและทางอ้อมทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม สภาพแวดล้อมที่เป็นรูปธรรม (Concrete Environmental) หรือสภาพแวดล้อมทางกายภาพ (Physical Environment) ได้แก่สภาพต่างๆที่มนุษย์สร้างขึ้นเช่นอาคารสถานที่โต๊ะเก้าอี้วัสดุอุปกรณ์หรือสื่อต่างๆรวมทั้งสิ่งต่างๆที่อยู่ตามธรรมชาติอันได้แก่ต้นไม้พืชภูมิประเทศภูมิอากาศส่วนสภาพแวดล้อมที่เป็นนามธรรม (Abstract Environment) หรือสภาพแวดล้อมทางด้านจิตวิทยา (Psychological Environmental) ได้แก่ระบบคุณค่าที่ยึดถือซึ่งเป็นส่วนสำคัญของวัฒนธรรมของกลุ่มสังคมข่าวสารความรู้ความคิดตลอดจนความรู้สึกนึกคิดและเจตคติต่างๆไม่ว่าจะเป็นของตัวเองหรือคนอื่นก็ตามนอกจากนี้แมคเวย์ (McVey 1989 : 124) ได้ให้ทัศนะไว้ว่าสภาพแวดล้อมทางการเรียนด้านกายภาพประกอบด้วยแสงสว่างสีเสียงบริเวณที่ว่างเฟอร์นิเจอร์และลักษณะของสถานที่ที่ใช้เรียนรู้ส่วนสภาพแวดล้อมที่เป็นนามธรรมหรือสภาพแวดล้อมทางด้านจิตวิทยาของวอลเบอรี (Wallberly. 1989 : 533) กล่าวว่าถ้ามองกันให้แคบลงในระดับห้องเรียนสภาพแวดล้อมทางด้านจิตวิทยาก็คือบรรยากาศของชั้นเรียนซึ่งเปรียบเสมือนกลุ่มของสังคมที่มีอิทธิพลต่อสิ่งที่ผู้เรียนเรียนรู้นั่นเอง

อิทธิพลของสภาพแวดล้อมทางการเรียน

สภาพแวดล้อมทางการเรียนมีความสำคัญต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนมากเดวิด(David. 1987)กล่าวว่าสภาพแวดล้อมทางการเรียนมีผลกระทบโดยตรงและมีผลสนับสนุนช่วยเหลือผู้เรียนผลกระทบโดยตรง สภาพแวดล้อมมีผลกระทบโดยตรงต่อการกระทำกิจกรรมของผู้เรียนคือช่วยอำนวยความสะดวกหรือขัดขวางการกระทำของผู้เรียนการจัดเฟอร์นิเจอร์และเครื่องมือบางอย่างอาจเหมาะสมกับผู้เรียนกลุ่มใหญ่แต่ไม่เหมาะกับกลุ่มเล็กผลกระทบด้านสนับสนุนผู้เรียนส่งผลในด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักศึกษาคือช่วยทำให้เกิดการตื่นตัวในการเรียนและสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีที่สอดคล้องตามความแตกต่างของแต่ละบุคคลและลักษณะของกิจกรรมออร์พันธุ์ประสิทธิ์ธีรรัตน์ (อ้างอิงมาจาก Duke. 1979) ได้กล่าวถึงอิทธิพลของสภาพแวดล้อมที่มีต่อการเรียนการสอนในชั้นเรียนแบ่งออกได้ 7 ประเภทคือ

1. อิทธิพลทางด้านเทคโนโลยี (Technological Influences)
- 2.อิทธิพลทางด้านกฎหมาย (Legal Influences)
3. อิทธิพลทางการเมือง (Political Influences)
4. อิทธิพลทางด้านเศรษฐกิจ (EconomicInfluences)
5. อิทธิพลทางด้านประชากร (Demographic Influences)
6. อิทธิพลทางด้านนิเวศวิทยา (Ecological Influences)
7. อิทธิพลด้านวัฒนธรรม (Culture Influences)

การจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนแบ่งได้เป็น 3 ลักษณะด้วยกันคือ

1. สภาพแวดล้อมทางด้านกายภาพเป็นสภาพแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้นได้แก่อาคารสถานที่โต๊ะเก้าอี้สื่ออุปกรณ์การสอนต่างๆรวมทั้งสิ่งต่างๆที่อยู่ตามธรรมชาติได้แก่ต้นไม้พืชภูมิอากาศภูมิประเทศเป็นต้นสภาพแวดล้อมทางการเรียนด้านกายภาพจะส่งผลต่อการเรียนการสอนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาแบ่งออกเป็นสภาพแวดล้อมในห้องเรียนและสภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียน

1.1สภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนประกอบด้วยห้องเรียนและอุปกรณ์การเรียนต่างๆแสงสว่างสีเสียงอุณหภูมิเหล่านี้เป็นต้น

1.1.1 ห้องเรียนและอุปกรณ์การเรียนได้แก่ห้องพื้นห้องผนังประตูหน้าต่างขนาดและพื้นที่ว่างภายในห้องเรียนโต๊ะเก้าอี้กระดานดำอุปกรณ์ตกแต่งห้องเรียนเช่นแจกันดอกไม้ภาพวาด เป็นต้น

1.1.2 แสงสว่างได้แก่แสงธรรมชาติจากดวงอาทิตย์และแสงประดิษฐ์ซึ่งเป็นแสงจากหลอดไฟประดิษฐ์

1.2.3 เสียงได้แก่เสียงบรรยายของผู้สอนเสียงการสนทนาระหว่างผู้สอนและผู้เรียนหรือผู้เรียนกับผู้เรียนเสียงจากเครื่องขยายเสียงเหล่านี้จะต้องมีระดับความดังที่พอเหมาะ

1.2.4 อุณหภูมิได้แก่ระดับความชื้นของอากาศการถ่ายเทของอากาศการระบายอากาศโดยธรรมชาติและการระบายอากาศจากอุปกรณ์อำนวยความสะดวกได้แก่พัดลมเครื่องปรับอากาศ เป็นต้น

1.2 สภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียนได้แก่แหล่งความรู้ต่างๆเช่นแหล่งวิทยบริการห้องปฏิบัติการห้องทดลองโรงฝึกงานห้องสมุดศูนย์วัฒนธรรมต่างๆซึ่งสิ่งต่างๆเหล่านี้จะมีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกับการเรียนและการศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมนอกเหนือจากในห้องเรียน

2. สภาพแวดล้อมทางด้านจิตภาพได้แก่สภาพแวดล้อมที่มีผลกระทบต่อความรู้สึกจิตใจเจตคติของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนการสอนแบ่งออกเป็นองค์ประกอบสำคัญใหญ่ๆ 2 องค์ประกอบคือ

2.1 องค์ประกอบด้านนักศึกษา

2.1.1 บุคลิกภาพและพฤติกรรมของนักศึกษาจะมีความสัมพันธ์และอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนบุคลิกภาพและพฤติกรรมของนักศึกษาที่สำคัญได้แก่การร่วมกิจกรรมการเป็นส่วนหนึ่งของหมู่คณะการสมาคมภายในกลุ่มความมีระเบียบในการทำงานความเป็นประชาธิปไตย เป็นต้น

2.1.2 ระดับสติปัญญา ระดับสติปัญญาของนักศึกษามีความสัมพันธ์และมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดังนั้นในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนควรเลือกเนื้อหาและกิจกรรมให้เหมาะสมกับระดับสติปัญญาของนักศึกษาด้วย

2.1.3 สถานภาพทางครอบครัวจากงานวิจัยพบว่าพื้นฐานทางครอบครัวจะส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและพบว่าอาชีพและรายได้ของบิดามารดามีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอีกทั้งการเอาใจใส่ของผู้ปกครองจะส่งผลทางตรงกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดังนั้นการจัดการศึกษาก็ควรคำนึงถึงในส่วนนี้ด้วยหากพบว่านักศึกษามาจากสภาพครอบครัวอย่างไรแล้วก็จะจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนให้เหมาะสมเช่นการจัดหาทุนการศึกษาแก่นักศึกษาที่มีสภาพครอบครัวที่ยากจนเพื่อที่นักศึกษาจะได้มีกำลังใจที่จะศึกษาเล่าเรียนมากยิ่งขึ้น

2.2 องค์ประกอบด้านผู้สอน

2.2.1 บุคลิกภาพและพฤติกรรมของครูผู้สอนบุคลิกภาพและพฤติกรรมของผู้สอนมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาจากงานวิจัยพบว่าบุคลิกภาพและพฤติกรรมของครูที่นักศึกษาต้องการได้แก่อารมณ์ดีร่าเริงยิ้มแย้มแจ่มใสไม่ดูต่านักศึกษาโดยไม่มีเหตุผลพูดจาไพเราะอ่อนหวานไม่หยาบคายไม่ดื่มสุรายาเสพติดและเล่นการพนัน

2.2.2 ความรู้และประสบการณ์มีความสัมพันธ์และมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั้งนี้จากงานวิจัยพบว่าวุฒิครูมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกล่าวคือนักศึกษาที่เรียนกับครูที่มีวุฒิสองจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักศึกษาที่เรียนจากครูที่มีวุฒิต่ำทั้งนี้เนื่องจากครูที่มีวุฒิสองกว่าย่อมจะผ่านกระบวนการและเทคนิควิธีการสอนและวิชาการมากกว่าครูที่มีวุฒิต่ำและยิ่งถ้าหากว่าได้สอนตรงหรือสอดคล้องกับสาขาที่ได้เรียนมาด้วยแล้วจะทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

2.2.3 เทคนิคการสอนการสอนของครูเริ่มตั้งแต่การวางแผนการสอนการดำเนินการสอนและการประเมินผลจากงานวิจัยพบว่า การวางแผนการสอนเป็นดังแปรสำคัญที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหาก

ครูผู้สอนมีการวางแผนการสอนที่ดีจะทำให้การสอนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและทำให้นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์สูงขึ้น

3. สภาพแวดล้อมทางด้านสังคมได้แก่สภาพแวดล้อมที่เกิดจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลเช่นความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษา กับนักศึกษาด้วยกัน นักศึกษากับครูผู้สอนรวมถึงกฎระเบียบและข้อบังคับต่างๆของโรงเรียน องค์ประกอบของสภาพแวดล้อมทางการเรียนด้านสังคมเช่น

3.1 การสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนจากงานวิจัยพบว่าบรรยากาศในชั้นเรียนมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3.2 การสร้างแรงจูงใจหากนักศึกษาเกิดแรงจูงใจที่จะเรียนจะทำให้ผลการเรียนดีขึ้นแรงจูงใจจะมีทั้งภายนอกและภายในสำหรับแรงจูงใจภายนอกนั้นผู้สอนสามารถกระตุ้นเพื่อให้นักศึกษาสามารถแสดงพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่ต้องการได้

3.3 ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักศึกษาความสำเร็จด้านวิชาการและพฤติกรรมของนักศึกษามีผลมาจากความสัมพันธ์ที่มีระหว่างครูและนักศึกษากล่าวคือคุณภาพของความสัมพันธ์และการให้ความสนับสนุนร่วมมือกันส่วนบุคคลในชั้นเรียนมีผลต่อระดับความต้องการของนักศึกษาแต่ละคนเนื่องมาจนสามารถสร้างกระบวนการเรียนรู้และความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักศึกษาและมีผลโดยตรงต่อความสำเร็จในการทำกิจกรรมด้านการเรียน

ดังที่กล่าวมาแล้วเห็นได้ว่าสภาพแวดล้อมทางการเรียนจะมีผลต่อการจัดการเรียนการสอนตลอดจนส่งผลถึงผลสัมฤทธิ์ด้านการเรียนของนักศึกษาเป็นอย่างมากในการจัดการเรียนการสอนจึงควรต้องตระหนักถึงการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนด้านต่างๆดังที่กล่าวมาอย่างรอบคอบและจริงจังจึงจะบังเกิดผลต่อการเรียนรู้ของนักศึกษาอย่างแท้จริงจากอิทธิพลของสภาพแวดล้อมทางการเรียนดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าสภาพแวดล้อมทางการเรียนมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนไม่ว่าจะเป็นสภาพแวดล้อมภายนอกสถาบันการศึกษาที่มีอิทธิพลต่อการจัดการเรียนการสอนภายในสถาบันการศึกษาหรือสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนและที่ใกล้ชิดผู้เรียนมากที่สุดคือสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนยังมีผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนมาก

ดังนั้นสภาพแวดล้อมทางการเรียนจึงเป็นสิ่งที่ควรให้ความสนใจเป็นอย่างยิ่งไม่ควรเพิกเฉยเลย เพราะสิ่งเหล่านี้จะเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมของผู้เรียนแต่ละคนแต่โดยในสภาพความเป็นจริงนั้นเป็นที่สังเกตว่าสภาพแวดล้อมทางการเรียนต่างๆดังกล่าวนั้นไม่ค่อยได้รับความเอาใจใส่เท่าใดนักส่วนใหญ่จะมองข้ามไปจนเกิดผลเสียต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนดังนั้นถ้าครูและผู้บริหารได้ตระหนักถึงความสำคัญของสภาพแวดล้อมทางการเรียนทำความเข้าใจและจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนให้อำนวยต่อการเรียนการสอนของผู้เรียนก็จะช่วยส่งเสริมให้การเรียนรู้ของผู้เรียนดียิ่งขึ้นสอดคล้องกับ(กฤษณ์ วัฒนาณรงค์.2555) กล่าวว่าความคิดที่ดี มาจากสิ่งแวดล้อมที่ดีสิ่งแวดล้อมที่ดีเป็นภาวะที่ส่งเสริมให้เกิดความคิด การหยั่งรู้การแก้ปัญหา ความซาบซึ้ง และจินตนาการ เป็นต้น สิ่งดี ๆ เหล่านี้สามารถเกิดขึ้นได้ในภาวะของสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมและการจัดกระทำสิ่งแวดล้อมเป็นการสร้างเงื่อนไขของการเรียนรู้ให้เกิดสิ่งที่ตั้งใจได้เช่นกันการสร้างสิ่งแวดล้อมในสถาบันการศึกษา สำหรับผู้สอนและผู้เรียนเป็นการสร้างเงื่อนไขที่สามารถส่งเสริมให้เกิดความคิด การหยั่งรู้ การแก้ปัญหา ความซาบซึ้ง และจินตนาการ ดังกล่าวข้างต้นได้สิ่งแวดล้อมสำหรับสถานศึกษาแบ่งได้ 2 ประการคือสิ่งแวดล้อมที่เป็นรูปธรรมที่สามารถพบเห็นได้ด้วยสายตาหรือสัมผัสได้ด้วยการจับต้อง และสิ่งแวดล้อมที่เป็นนามธรรมซึ่งเป็นสิ่งที่สามารถรู้สึกได้

1. สิ่งแวดล้อมรูปธรรมการสร้างสิ่งแวดล้อมรูปธรรมหรือทางกายภาพจะเกี่ยวข้องกับการสร้างวัตถุในรูปของอาคาร สถานที่ เช่นห้องน้ำ โรงอาหาร ห้องประชุม ห้องเรียน ห้องพักรวมทั้งภูมิทัศน์ การตกแต่งการจัดวาง การใช้เครื่องมือทันสมัยพร้อมด้วยสื่อและอุปกรณ์ช่วยส่งเสริมการเรียนการสอนให้มีความครบถ้วนสมบูรณ์

สะอาดและมีความเป็นระเบียบเรียบร้อยเพื่อให้ดูแล้วเจริญตา น่าใช้ การดำเนินการเกี่ยวข้องกับการลงทุนต้องใช้ทั้งเงินและคนเพื่อให้มีสิ่งแวดล้อมทางการเรียนที่ดีความต้องการสำหรับผู้สอนหรือครู/อาจารย์สิ่งแวดล้อมที่ควรจัดให้เป็นพื้นฐานได้แก่ ห้องทำงานที่มีความเป็นส่วนตัวห้องน้ำที่สะอาด แห้ง หอม และใช้งานได้ตลอดเวลาจากการสำรวจสภาพแวดล้อมในสถาบันการศึกษาพบว่าห้องทำงานที่เป็นส่วนตัวของผู้สอนนั้นจะจัดให้กับคณาจารย์ในระดับอุดมศึกษาเป็นส่วนมากแต่ยังมีสถาบันอุดมศึกษาอีกจำนวนมากเช่นกันที่คณาจารย์ไม่มีห้องทำงานที่เป็นส่วนตัว ไม่สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพส่วนตัวมักนิยมจัดไว้สำหรับผู้บริหารเท่านั้นครู/อาจารย์ที่ทำหน้าที่สอนในระดับวิทยาลัยและโรงเรียนส่วนมากยังไม่มีห้องทำงานส่วนตัวเมื่อผู้สอนขาดสมาธิอาจทำให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพลดลงความต้องการสำหรับผู้เรียนสิ่งแวดล้อมทางกายภาพจำเป็นเบื้องต้นที่สถานศึกษาควรจัดให้ผู้เรียนได้แก่ห้องเรียนที่ไม่แออัด ห้องน้ำสะอาด โรงอาหารเพียงพอพื้นที่พักผ่อนที่สะอาดปลอดภัย ตามลำดับ โดยเน้นความสะอาด ระเบียบเรียบร้อยเป็นสำคัญ ผลการศึกษาพบว่าผู้เรียนพอใจกับความสวยงามของสถานศึกษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยและอยากมาเรียนความเป็นต้นแบบที่ดีของสถานศึกษาจะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีนิสัยมีรสนิยมของความสะอาดและความเป็นระเบียบที่เป็นคุณลักษณะพื้นฐานของพลเมืองที่ดี และจะทำให้ผู้เรียนมีความสุข ใสใจกับการเรียนและใช้เวลากับการเรียนได้อย่างมีความสุข

2. สิ่งแวดล้อมนามธรรมการสร้างสิ่งแวดล้อมนามธรรมหรือทางความรู้สึกจะเกี่ยวข้องกับบรรยากาศ (Atmosphere) ของการเรียนการสอนทั้งของส่วนที่เป็นการทำงานของผู้สอนและส่วนที่เป็นการเรียนรู้ของผู้เรียนถึงแม้ว่าปัจจัยที่จะสร้างบรรยากาศที่ดีนั้นเกี่ยวข้องกับคน ระบบบริหารและวัฒนธรรมองค์กรมากกว่าวัตถุแต่อย่างไรก็ตามความรู้สึกนั้นอาจมีผลจากวัตถุได้เช่นกันผลการศึกษาพบว่า การมีสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ดี การเลือกใช้วัสดุที่ดีการเลือกสีที่เหมาะสม สามารถสร้างความรู้สึกหรือบรรยากาศที่ดีได้เมื่อมีความรู้สึกที่ดีการปฏิบัติงานจะมีประสิทธิภาพการเรียนการสอนจะมีประสิทธิภาพมากขึ้นผู้เรียนและผู้สอนยอมรับว่าพอใจให้มีการจัดการสิ่งแวดล้อมเชิงวัตถุมากกว่าสิ่งแวดล้อมทางจิตใจ ความต้องการสำหรับผู้สอนหรือครู/อาจารย์สิ่งแวดล้อมที่เป็นบรรยากาศที่ต้องการได้แก่ ความเป็นธรรมชาติเป็นอิสระในความคิด และการยอมรับความสามารถ ตามลำดับ ผลการศึกษาพบว่า ผู้สอน หรือครู/อาจารย์พอใจบรรยากาศที่มีความเป็นธรรมเป็นอันดับแรกส่วนความมีอิสระนั้นคณาจารย์ในระดับอุดมศึกษามีความพอใจมากกว่าระดับอื่น ๆ และการยอมรับความสามารถเป็นบรรยากาศที่คณาจารย์ทุกระดับต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษา ความต้องการสำหรับผู้เรียนสิ่งแวดล้อมทางนามธรรมที่ผู้เรียนต้องการได้แก่ ความอบอุ่นปลอดภัยมิตรภาพระหว่างเพื่อน ระหว่างครู/อาจารย์ผู้สอนและบรรยากาศทางวิชาการ ตามลำดับผลการศึกษาพบว่าผู้เรียนส่วนมากต้องการให้สถานศึกษาเป็นที่ดีสำหรับมิตรภาพระหว่างเพื่อนและอาจารย์ มากกว่าการเป็นแหล่งวิชาการอย่างเดียวผู้เรียนส่วนมากพอใจกับแหล่งวิชาการที่มีอยู่ในสถานศึกษา เช่น ครู/อาจารย์และสื่อการสอน อุปกรณ์สนับสนุนการเรียนรู้และสามารถหาแหล่งวิชาการจากภายนอกมาเสริมได้แต่ต้องการบรรยากาศของการเป็นมิตรในรั้วสถานศึกษา เช่น ไม่เคร่งครัดกับระเบียบวินัย การแต่งกาย ความประพฤติ และการลงโทษจนเกินไปใช้เวลาให้ครบถ้วนตามตารางเวลาเรียน เป็นต้น จากการสำรวจสภาพสิ่งแวดล้อมในการเรียนการสอนของสถานศึกษาในเขตกรุงเทพฯ พบว่าความมีชื่อเสียงและการได้รับการยอมรับของสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมทั้งรูปธรรมและนามธรรมสถานศึกษาที่มีชื่อเสียงและได้รับการยอมรับจากสังคมจะมีสิ่งแวดล้อมทางการศึกษาที่ดี ผู้สอนและผู้เรียนมีความภูมิใจที่เป็นส่วนหนึ่งของสถานศึกษาการค้นพบที่สำคัญพบว่าสถานศึกษาสามารถยกระดับความเชื่อมั่นและศรัทธาได้ด้วยการปรับสิ่งแวดล้อมโดยเฉพาะสิ่งแวดล้อมรูปธรรมหรือทางกายภาพ การมีอาคารที่สง่างามมีภูมิทัศน์ที่สวยงามสะอาดเรียบร้อยมีระบบสื่อสารและแสดงถึงการทำงานอย่างเป็นระบบ และมี Website ที่เชื่อถือได้ สามารถเพิ่มความเชื่อมั่น ความศรัทธาให้กับสังคม

ได้อย่างมากจึงสามารถพบเห็นสถานศึกษาจำนวนมากออกแบบก่อสร้างอาคารและสร้างภูมิทัศน์ที่สวยงามสำหรับสิ่งแวดล้อมที่เป็นนามธรรมนั้นสถานศึกษาปัจจุบันมีการปรับตัวเข้าสู่ระบบการบริหารจัดการสมัยใหม่แต่ยังมีสถานศึกษาจำนวนมากยังมีวัฒนธรรมองค์กรแบบเดิมมีการสร้างความหวาดกลัวและการใช้อำนาจทั้งในระบบและนอกระบบมีกลุ่มผลประโยชน์และกลุ่มครองอำนาจครอบงำการบริหารจัดการของสถานศึกษาบรรยากาศแบบนี้จึงเป็นอุปสรรคของการพัฒนาสถานศึกษาในทุกด้าน

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม เปิดสอนในระดับบัณฑิตศึกษา ในหลายหลักสูตรได้แก่การศึกษาเกษตร, การบริหารการศึกษา, เทคโนโลยีการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม, สถาปัตยกรรม, อิเล็กทรอนิกส์, การวิจัยและประเมินผลทางการศึกษา, ภาษาศาสตร์ประยุกต์-ภาษาอังกฤษเพื่อวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, วิศวกรรมไฟฟ้าสื่อสาร, การศึกษาวิทยาศาสตร์, การบริหารอาชีวศึกษาและครุศาสตร์อุตสาหกรรม

เนื่องจากในปี2557 ประเทศไทยจะเข้าสู่ประชาคมอาเซียนซึ่งเชื่อมโยงกับการแข่งขันในการจัดการศึกษาซึ่งจะมีแนวโน้มในการแข่งขันกันสูงมาก การจัดสภาพการเรียนรู้ระดับบัณฑิตศึกษาจึงมีความสำคัญเพื่อตอบสนองความต้องการจัดสภาพการเรียนรู้ที่เปลี่ยนแปลง อาทิการผสมผสานวัฒนธรรม ,ความแตกต่างทางภาษา รวมถึงความต้องการเป็นมหาวิทยาลัยวิจัยที่มุ่งเน้นการผลิตในระดับบัณฑิตศึกษาของ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง และปัจจุบันยังไม่มีมีการวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ในบริบทดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางในการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ระดับบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังโดยมุ่งเน้นทั้ง สิ่งแวดล้อมรูปธรรมและสิ่งแวดล้อมนามธรรม

วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย

- 1.เพื่อศึกษาสภาพแวดล้อมในการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ระดับบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
- 2.เพื่อศึกษาแนวทางในการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ระดับบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
- 3.เพื่อประเมินความพึงพอใจ ผู้บริหาร บุคลากรสายวิชาการ และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังในแนวทางการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ที่ได้

ขอบเขตของโครงการวิจัย

เป็นการวิจัยแบบผสมวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพและการวิจัยเชิงปริมาณ

การวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อหาแนวทางในการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ฯ โดยการ

- 1.สัมภาษณ์ ผู้บริหาร บุคลากรสายวิชาการ และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง โดยใช้แบบสัมภาษณ์
- 2.สนทนากลุ่มย่อย(Focus group)ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้

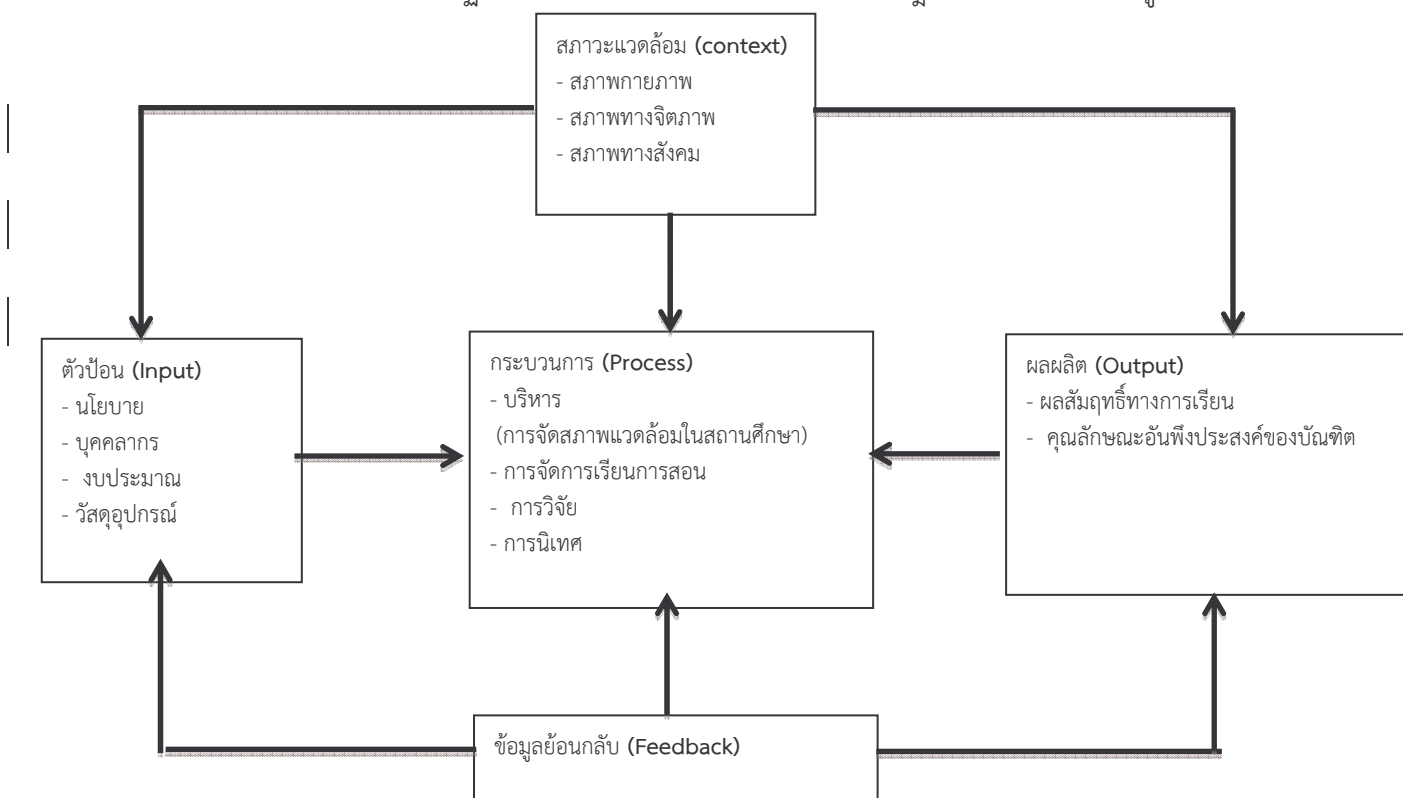
การวิจัยเชิงปริมาณ ศึกษาความพึงพอใจผู้บริหาร บุคลากรสายวิชาการ และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังในแนวทางการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ที่ได้ โดยใช้แบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า5ระดับ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การบริหารงานในสถานศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษานั้นเป็นการบริหารงานในเชิงระบบซึ่งเคทซ์ และคาห์น (Katz and Kahn) ได้กล่าวถึงวิธีการในเชิงระบบว่ามีความสัมพันธ์กันกล่าวคือตัวป้อน (input)

กระบวนการ(process) ผลผลิต(output) ผลย้อนกลับ(feedback) และสภาพแวดล้อม (environment) ทั้งนี้ความสัมพันธ์ของระบบดังกล่าวเริ่มจากปัจจัยพื้นฐานต่างๆ อาทิเช่นนโยบายหลักสูตรผู้บริหารคณาจารย์ นักศึกษางบประมาณอุปกรณ์สื่อการสอนอาคารสถานที่ฯ ตลอดจนทรัพยากรประเภทอื่นๆ โดยที่การบริหาร การศึกษาในข้างต้นจะต้องคำนึงถึงผลผลิตรวมทั้งการที่จะเปลี่ยนแปลงปัจจัยอื่นๆ ให้ส่งผลผลิตที่มีคุณภาพซึ่ง ต้องอาศัยกระบวนการสำหรับการเปลี่ยนแปลงขององค์กรคือกระบวนการบริหารกระบวนการนิเทศรวมทั้ง กระบวนการวิจัยและกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่ส่งผลให้ผลผลิตมีคุณภาพของสถานศึกษา เป็นไป ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรอันได้แก่ เรื่องเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนที่เพิ่มสูงขึ้นและมี คุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่หลักสูตรได้กำหนด

อนึ่งสภาพแวดล้อมจะทำให้เกิดผลกระทบต่อระบบได้แก่ สภาพเศรษฐกิจสภาพสังคมการเมืองและ เทคโนโลยี ตลอดจนสภาพทางภูมิศาสตร์ และเกณฑ์ที่ใช้ชี้วัดให้รู้ว่าผลผลิตเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ซึ่ง คือผลย้อนกลับนั่นเองนอกจากนี้อาจกล่าวได้ว่าผู้บริหารเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำเนินการส่ งเสริมการจัดตั้งแวดล้อมศึกษา โดยที่ผู้บริหารจะเป็นผู้ที่มีบทบาทในการกำหนดนโยบายวางแผนและกำหนด กรอบแผนงานโครงการและชี้แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการเรียนการสอนดังที่ปรากฏรายละเอียดในแผนภูมิที่ 1

ภาพที่1.1แผนภูมิ กรอบแนวคิดของการวิจัย

ที่มา บุรณาการจาก Daniel Kats and Robert L. Kahn, The Social Psychology of Organizations, 2nd ed. (New York : John and Sons , 1978) , 20.

สุเทพ อีรสาสตร์, ISO 14000 มาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อม (กรุงเทพฯ :สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น), 2540), 9-10.

วิธีดำเนินการวิจัย

เป็นการวิจัยแบบผสมวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพและการวิจัยเชิงปริมาณ

การวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อหาปัจจัยและแนวทางในการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ฯ โดยการ

1. สัมภาษณ์ ผู้บริหาร บุคลากรสายวิชาการ และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง โดยใช้แบบสัมภาษณ์

2. สนทนากลุ่มย่อย(Focus group)ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้

การวิจัยเชิงปริมาณ ศึกษาความพึงพอใจผู้บริหาร บุคลากรสายวิชาการ และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังในแนวทางการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ที่ได้ โดยใช้แบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า5ระดับ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับของโครงการวิจัย

1. ได้แนวทางในการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ระดับบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

2. คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สามารถจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ระดับบัณฑิตศึกษา ได้อย่างมีคุณภาพ